

Ko nozīmē aizgādības un saskarsmes tiesības?

Publicēts: 17.01.2020.

Saskaņā ar Konvencijas mērķiem "aizgādības tiesības" ietver tiesības un pienākumus rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās, tai skaitā – tiesības noteikt bērna dzīvesvietu.

Savukārt "saskarsmes tiesības" ietver bērna tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar jebkuru no vecākiem, tai skaitā - abu vecāku tiesību aizvest bērnu uz noteiktu laika periodu uz vietu, kas nav bērna pastāvīgā dzīvesvieta.

Kas ir noteikts Latvijas normatīvajos aktos attiecībā uz aizgādības un saskarsmes tiesībām?

Saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 177.pantā noteikto līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu.

Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērna uzraudzība nozīmē rūpes par bērna paša drošību un trešās personas apdraudējuma novēršanu.

Ar tiesībām noteikt bērna dzīvesvietu saprotama dzīvesvietas ģeogrāfiskā izvēle un mājokļa izvēle.

Rūpes par bērna mantu nozīmē gādību par bērna mantas uzturēšanu un izmantošanu tās saglabāšanai un vairošanai.

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 178.pantā noteikto kopā dzīvojoši vecāki aizgādību īsteno kopīgi.

Ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Jautājumos, kas var būtiski ietekmēt bērna attīstību, vecāki lēmumu pieņem kopīgi. Vecāku domstarpības izšķir bāriņtiesa, ja likumā nav noteikts citādi.

Vecāku kopīga aizgādība izbeidzas, kad, pamatojoties uz vecāku vienošanos vai tiesas nolēmumu, tiek nodibināta viena vecāka atsevišķa aizgādība.

Saskaņā ar Civillikuma 178.1 pantā noteikto tam no vecākiem, kura atsevišķā aizgādībā bērns atrodas, ir visas no aizgādības izrietošās tiesības un pienākumi.

Vecāku strīds par aizgādības tiesībām izšķirams, ņemot vērā bērna intereses un noskaidrojot bērna viedokli, ja vien viņš pats spēj to formulēt.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 181.pantā noteikto bērnam ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar jebkuru no vecākiem (saskarsmes tiesība).

Katram vecākam ir pienākums un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu. Šis noteikums piemērojams arī tad, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Tam vecākam, kurš nedzīvo kopā ar bērnu, ir tiesības saņemt ziņas par viņu, it īpaši ziņas par viņa attīstību, veselību, sekmēm mācībās, interesēm un sadzīves

apstākļiem.

Bērnam ir tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar brāļiem, māsām un vecvecākiem, kā arī citām personām, ar kurām bērns ilgu laiku ir dzīvojis nedalītā saimniecībā, ja tas atbilst bērna interesēm.

Jebkurai personai ir pienākums atturēties no tādām darbībām, kas varētu negatīvi iespaidot bērna attiecības ar kādu no vecākiem.

Kas ir prettiesiska bērna aizvešana un kas ir prettiesiska bērna aizturēšana?

Prettiesiska aizvešana - bērna aizvešana no viņa pastāvīgās dzīvesvietas vai no personas, kas īsteno aizgādības tiesības, uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī, bez šīs personas piekrišanas un ziņas.

Prettiesiska aizturēšana - izvairīšanās nogādāt bērnu viņa līdzšinējā pastāvīgajā dzīvesvietā (valstī, kurā bērns dzīvoja pastāvīgi), tādā veidā liedzot otrai personai, kurai ir aizgādības tiesības pār bērnu, īstenot savas tiesības.

<https://www.tm.gov.lv/lv/ko-nozime-aizgadibas-un-saskarsmes-tiesibas>